

ES VAIKŲ DALYVAVIMO PLATFORMA

PIRMOSIOS KONSULTACIJOS

JAUSTIS SAUGIAI

Vaikų nuomonių santrauka

Tikslas

Tai pirmųjų platformos konsultacijų su vaikais santrauka. Joje pateikiamos vaikų nuomonės ir paaiškinama, kaip Europos Komisija atsižvelgs į vaikų idėjas.

Apie ką buvo pirmosios konsultacijos?

Paklausėme vaikų visoje Europoje apie tai, kas padeda jiems jaustis saugiai. Šią temą pasirinkome todėl, kad Europos Sąjunga stengiasi pagerinti vaikų apsaugą.

Vaikų išsakytos idėjos padės Europos Sąjungai parengti dokumentą, vadinamą

Rekomendacija dėl integruotų vaiko apsaugos sistemų. Šioje rekomendacijoje bus patariama, kaip drauge siekti, kad vaikai būtų saugūs. Šie patarimai skirti tokioms organizacijoms kaip mokyklos, ligoninės, policija ir visi bendruomenėse dirbantys asmenys.

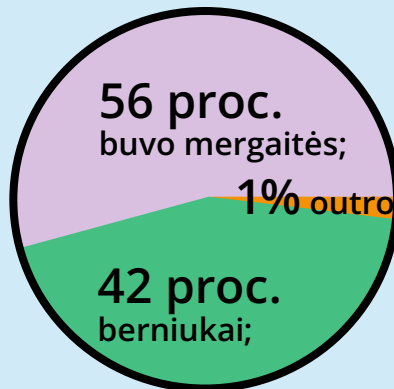
Dalyviai

2023 m. gegužės–spalio mėn. konsultacijose dalyvavo **1 095** vaikai iš **21** Europos Sąjungos šalių.

Vaikų amžius:

Pasiskirstymas pagal lytį:

Vaikai buvo iš:

Internetinėje apklausoje dalyvavo **896** vaikai.

Interviu dalyvavo **37** vaikai.

162 vaikai prisijungė prie vienos iš **23** tikslinių grupių.

Apie ką kalbėjo vaikai?

Visi vaikai teigė norintys augti saugiai ir be baimės.

Vaikai kalbėjo apie tai, kaip jaustis saugiau įvairiose vietose:

Mokykla yra svarbi, nes vaikai ten praleidžia daug laiko. Jaustis saugiau jiems padėtų geresnė higiena ir patyčių prevencija.

Namuose vaikai turi jaustis stabiliai ir saugiai. Šeimos jausis saugesnės, jei turės pakankamai lėšų pragyventi. Kai namai nėra saugi vieta, vaikams reikia saugios erdvės, kurioje jie galėtų leisti laiką.

Popamokinė grupė ir užklausinė veikla bei būreliai gali padėti vaikams socializuotis saugioje erdvėje, kurioje suaugusieji atliepia jų poreikius. Vaikams reikia daugiau erdvių, kuriose jie galėtų būti kartu ir jaustis saugūs.

Viešosiose erdvėse, pvz., parkuose, gatvėse ir autobusų stotelėse, vaikai, ypač mergaitės, kartais jaučiasi nesaugūs. Žaidimų aikštelės ir parkai galėtų būti saugesni, jei autobusai važiuotų visą naktį, o gatvės būtų geriau apšviestos.

Svarbu užtikrinti **didesnį saugumą internete**, ypač jaunesnio amžiaus vaikams. Tai reiškia:

- būti geriau apsaugotiems;
- būti geriau informuotiems apie tai, kaip būti saugiams;
- apmokyti vaikus ir suaugusiuosius.

Vaikai kalbėjo apie tai, kaip suaugusieji gali padėti jiems jaustis saugiau:

Į ką kreiptis pirmiausia?

63 proc. vaikų linkę kalbėti **asmeniškai**, o ne internetu.

74 proc. vaikų pirmiausia kreiptųsi į **šeimos narį ar giminaičius**, o **68proc.** – į draugus.

Kas gali padėti užtikrinti vaikų saugumą?

*„Draugiški ir pozityvūs suaugusieji, kurie kantriai išklauso vaikų nuomonę ir pažiūras, supranta jų jausmus ir užtikrina, kad toje vietoje, kur jie yra, užsiimdami tam tikra veikla jie jaustųsi saugūs ir priimti.“
(Vaikas iš Rumunijos)*

*„Manau, kad mokytojai turėtų atidžiai įsiklausyti į mus, nes, nors jie ir mano, kad esame labai jauni, mes turime savo nuomonę ir ji neturėtų būti ignoruojama.“
(Vaikas iš Bulgarijos)*

- Atsidavę ir supratingi mokytojai.
- Papildomi mokyklų darbuotojai (pvz., konsultantai, socialiniai darbuotojai, pavaduotojai ir vadovai).
- Auklėtojas, turintis laiko pasirūpinti vaikų fiziniiais ir emociniais poreikiais.
- Geri globėjai (kai tėvai negali užtikrinti vaikų saugumo).
- Sveikatos priežiūros specialistai, draugiškai bendraujantys su vaikais. Tai reiškia, kad su vaiku bendraujama pagarbiai, paaiškinamas visas jiems suteikiamas gydymas
- ir leidžiama, kad kartu su vaiku galėtų būti ir suaugęs asmuo.
- Policijos pareigūnai, jei vaikai su jais yra susipažinę.

Ko vaikai norėtų, kad suaugusieji imtųsi vaikams apsaugoti?

*„Svarbu, kad kiekvienas vaikas žinotų, kad yra žmonių, į kuriuos jie gali kreiptis ir kurie jiems paaiškins, kaip vyksta visas procesas, kad tai darydami jie jaustųsi saugūs, nes vaikus gąsdina nežinomybė, kas jiems atsitiks, jei praneš apie tai.“
(Tikslinė grupė iš Kroatijos)*

Vaikai nori, kad suaugusieji:

Išklausytų

- Gerbtų vaikus, išklaustų juos ir rimtai juos vertintų.
- Bandytų geriau suprasti vaikų poreikius.
- Užtikrintų, kad jie jaustųsi saugiai mokyklose, viešosiose erdvėse ir sveikatos priežiūros įstaigose (pvz., ligoninėse, medicinos centruose ir t. t.).
- Įtrauktų vaikus į jų problemų sprendimo procesą. Vaikai nori dalyvauti priimant sprendimus namuose, mokykloje, savo bendruomenėse ir vyriausybėje.

Informuotų vaikus

- Informuotų vaikus apie galimus pavojus ir žalą.
- Suteiktų jiems informaciją ir gaires apie tai, į ką kreiptis pagalbos ir paramos ir kaip pranešti apie nesaugias situacijas.
- Suteiktų vaikams aiškią informaciją apie tai, kas vyksta po to, kai jie kreipiasi pagalbos.

Teiktų pagalbą

- Nustatytų aiškias taisykles, ribas ir priemones, kuriomis būtų galima užkirsti kelią žalai.
- Greitai imtųsi veiksmų, kai paaiškėja, kad vaikai yra nesaugūs.
- Padėtų vaikams, kol problema dar nepaaštrėja. Vaikai nori gauti specializuotą paramą ir turėti vieną asmenį, į kurį galėtų kreiptis pagalbos.
- Toliau teiktų vaikams materialinę ir emocinę pagalbą sprendžiant problemą.

Gerai bendradarbiautų

- Dalytųsi informacija apie vaikų problemas ir bendrautų tarpusavyje, kad būtų sukurta saugi aplinka.
- Mokytųsi suprasti, kaip drauge spręsti vaikų problemas.

*„Vaikai teigė, kad jei jie taptų Lietuvos prezidentu, per viešąsias erdves plačiau informuotų apie vaikų saugumo užtikrinimą, ieškotų daugiau savanorių, kurie padėtų vaikams jaustis saugiai, pasamdytų daugiau žmonių, kad vaikais, kurie dabar nesijaučia saugūs, būtų geriau pasirūpinta.“
(Tikslinė grupė iš Lietuvos)*

Apsaugotų vaikų psichikos sveikatą

- Sukurtų atvirą ir saugią aplinką psichikos sveikatos klausimams aptarti.
- Geriau informuotų, teiktų daugiau gairių ir informacijos, siekiant spręsti psichikos sveikatos problemas.
- Gerintų higieną, stabdytų patyčias mokyklose ir kibernetinėje erdvėje.

Už-

*„Daugiau kalbėčiau apie psichikos sveikatą, stresą ir mokyčiau apie ją mokykloje. Padėčiau žmonėms rasti sprendimus, organizuočiau renginius. Geriau informuočiau apie popamokinę veiklą už mokyklos ribų. Organizuočiau mokykloje sportinius užsiėmimus.“
(Vaikas iš Danijos)*

tikrintų vaikų saugumą visur, be kita ko, internete

- Teiktų daugiau rekomendacijų ir mokymų, kaip saugiai naudotis internetu. Tiek vaikams, tiek suaugusiems reikia mokymų, kaip saugiai naudotis internetu.
- Apsaugotų juos internete nustatant veiksmingesnes ir efektyvesnes taisykles.
- Įtrauktų mokytojus, tėvus ir kitus suaugusiuosius į socialinės žiniasklaidos saugumo taisyklių aiškinimą vaikams.

